

Број: 27.1- 020-156/21
Датум, 11. децембар 2021. године

На основу чл. 22. став 3. и 19 став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, на 40. ванредној сједници одржаној 11. децембра 2021. године, након разматрања Приједлога закона о фискализацији, даје сљедеће

М И Ш Љ Е Њ Е **на Приједлог закона о фискализацији**

Влада Републике Српске, Генерални секретаријат, доставио је Фискалном савјету Републике Српске (у даљем тексту: Фискални савјет), Приједлог закона о фискализацији (у даљем тексту: Приједлог закона), који је Влада Републике Српске разматрала на 148. сједници одржаној 2. децембра 2021. године, позивајући се на члан 19. став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), којим је утврђено да Фискални савјет даје мишљење и анализе Народној скупштини Републике Српске на нацрте и приједлоге закона, других прописа и стратешких докумената којима се уређују питања фискалне политике или који могу да имају утицај на фискалну политику.

У складу са надлежностима утврђеним Законом о фискалној одговорности у Републици Српској, Фискални савјет је дао мишљење на Нацрт закона о фискализацији актом број 27.1.020-110/21, које је достављено Народној скупштини Републике Српске, а у којем је између осталог, констатовано да је у Републици Српској неопходно унапређење постојећег система фискализације, те да ће предложени закон имати позитиван утицај на јачање тржишне конкуренције и пореске дисциплине.

Уз неспорне позитивне ефекте примјене Закона о фискалним касама („Службени гласник Републике Српске“, број 69/07, 1/11, 65/14, 21/15 и 58/19), када је извршена прва фискализација и када је Пореска управа Републике Српске успоставила технички систем за преузимање података са фискалних система као и софтверску и процедуралну подршку за комплетан пословни процес од фискализације до контроле обвезника фискализације, евидентни су и недостаци важећег система фискализације нарочито када је у питању анализа ризика, те евидентна некомпатибилност постојећег система са модерним рачунарским и софтверским системима.

Приједлогом закона, уводи се низ новина у вези са поступком издавања и садржајем фискалних рачуна, стварају се услови за ефикаснију контролу пореских обвезника и смањење евентуалних покушаја утаје пореза. Такође, нови систем фискализације треба да допринесе сузбијању сиве економије и побољша наплату пореза. Поред тога, нови систем фискализације подразумијева напуштање комплексног и скупог процеса за контролне органе и пословне субјекте те увођење једноставнијег система који у технолошком смислу обухвата рачунаре и одговарајући софтвер.

Приједлог закона садржи разлике у односу на усвојени Нацрт закона о фискализацији, које су настале као резултат прихваћених приједлога и сугестија произашлих из спроведене Јавне расправе о Нацрту закона те расправе у окиру Радне групе која је израдила Нацрт и Приједлог закона. Разлике Приједлога закона у односу на усвојин Нацрт закона односе се на дефинисање продајног мјеста, увођење још два елемента фискалног рачуна: глобални број трговинске јединице и идентификацију оператора електронског система за издавање рачуна, достављање фискалног рачуна у штампаном облику а изузетно у дигиталном и електронском облику, утврђивање права и обавеза оператора фискалног система, прецизирана је одредба која се односи на врсте електронског фискалног уређаја, јасније одређени елементи електронског фискалног уређаја, прецизиране су додатно одредбе које се односе на дјелатности које се обављају на отвореном на начин се обавјештење не мора слати Пореској управи за сваки простор у којем се обавља дјелатност, измијењене су одредбе које се односе на извршење мјере забране обављања дјелатности, односно печатење објекта. Такође, смањен је број подзаконских аката који ће се донијети у циљу споровођења Закона са десет на седам. Наведене разлике допринијелу су побољшању и додатном прецизирању предложених законских рјешења.

Предложеним законом мијења се у техничком смислу у цијелости досадашњи систем контроле промета путем фискалних каса и досадашњи фискални системи ће бити замијењени новим системима. Предложени систем фискализације, односно његова техничка рјешења омогућиће праћење роба и услуга привредних субјеката, што је од изузетне важности за подизање ефикасности рада пореске инспекције на виши ниво. Наиме, нови систем фискализације ће омогућити праћење активности и надгледање пореског обвезника, те доступност података који су релевантни за вршење инспекцијског надзора на терену.

Оправдано је за очекивати, да ће оваквим моделом фискализације, Република Српска моћи прецизније да обрачуна приход од ПДВ-а, а што је од изузетне важности за праведнију и ефикаснију расподјелу ове врсте прихода од стране Управе за индиректно опорезивање.

Фискални савјет Републике Српске је мишљења да је оправдано да Република преузме обавезу финансирања трошкова иницијалне фискализације, јер је за очекивати да ће нови Закон о фискализацији имати дугорочно позитиван утицај на буџет Републике Српске, буџете јединица локалне самоуправе, пословно окружење и да ће значајно допринијети јачању конкурентности правних лица која послују на територији Републике Српске.

Трошак иницијалне фискализације подразумијева набавку, односно субвенционисање електронских фискалних уређаја интегрисаних или засебних софтверских или хардверских компоненти по тржишним цијенама, које ће бити формиране у Републици Српској од стране одобрених оператора система. Овај трошак подразумијева минимални трошак да би порески обвезник задовољио основне услове евидентирања промета у новом систему фискализације. Начин на који ће бити финансирани иницијални трошкови фискализације биће прописан Правилником о динамици фискализације.

Иако је за увођење новог система фискализације потребно обезбиједити значајна финансијска средства у буџету Републике Српске за 2022. годину (трошак фискализације подразумијева трошак иницијалне фискализације код пореских обвезника који би према пријенама за око 40.000 пореских обвезника био око 13 милиона КМ и трошак набавке система за управљање фискализацијом који би оквирно износио 37 милиона КМ), мишљења смо да је инвестирање у нови систем фискализације је оправдано, уколико се реализује смисао фискализације. Циљ, односно смисао новог система фискализације треба да буде ефикасна контрола промета роба и услуга, сузбијања сиве економије и спречавања нелојалне конкуренције. Такође, инвестирање у нови систем је оправдано уколико се савремена информационо-технолошка рјешења и нови систем фискализације, ставе на располагање потребама свих институција у Републици Српској које за то исказују интерес, те уколико се подаци који ће бити доступни кроз предложени модел фискализације буду могли користити за анализе, пројекције, те утврђивање субвенција, премија, регреса, подстицаја или пореских олакшица у Републици Српској.

Такође, свако рјешење које ће утицати на либерализацију тржишта фискалних система, смањење повезаних оперативних трошкова и процедура, сигурно ће имати позитивне ефекте на пословно окружење у Републици Српској.

Фискални савјет је мишљења, да је у Републици Српској неопходно унапређење постојећег система фискализације, те да ће предложени закон имати позитиван утицај на јачање тржишне конкуренције и пореске дисциплине, сузбијање сиве економије, стварање бољих услова пословања и повећање прихода свих буџета што је гаранција за квалитено и благовремено сервисирање јавних потреба, с тим да је неопходно да се води рачуна о динамици фискализације, односно благовременом доношењу подзаконских аката и едукацији и информисању обвезника фискализације, како не би изостали очекивани позитивни ефекти имплементације Закона.

**ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА**

Проф. др Миленко Крајишник, с.р.